

دانشگاه علوم پزشکی
و توانبخشی

مبانی ، دیدگاهها ، نظریه های نوین
در

پرستاری توانبخشی

گردآوری : گروه پرستاری
زیر نظر : دکتر سادات سید باقر مداح

مبانی، دیدگاهها، نظریه‌های نوین

و پژوهشهای انجام شده

در

پرستاری توانبخشی

گردآوری: گروه پرستاری

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

زیر نظر: دکتر سادات سیدباقر مداح

ویراستار: فریده همتی

تاریخ انتشار: ۱۳۸۱

ناشر: انتشارات سازمان بهزیستی کشور و دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

مبانی، دیدگاهها و نظریه‌های نوین در پرستاری توانبخشی/گردآوری گروه پرستاری دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی؛ زیر نظر دکتر سادات سید باقر مداح؛ ویراستار فریده همتی. - تهران: سازمان بهزیستی کشور، دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی، ۱۳۸۱.

۳۱۲ ص. مصور، جدول، نمودار.

ISBN 964 - 6518 - 42 - 7 ریال: [REDACTED]

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه.

۱. پرستاری توانبخشی - مقاله‌ها و خطابه‌ها.

الف. دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی. گروه پرستاری. ب. همتی، فریده، ۱۳۲۷ - ویراستار.

ج. سازمان بهزیستی کشور.

۶۱۰/۷۳۶

RT ۱۲۰ / پ ۴۲ م ۲

۸۱-۱۶۹۱۴ م

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: مبانی، دیدگاهها و نظریه‌های نوین در پرستاری توانبخشی

گردآوری: گروه پرستاری

زیر نظر: دکتر سادات سیدباقر مداح

ویراستار: فریده همتی

طراح جلد: امیر ادهم

تایپ و صفحه‌آرایی: فرزانه سلیمانی

ناظر چاپ: ابوالفضل نوروز

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: [REDACTED] ریال

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۸۱

ناشر: انتشارات سازمان بهزیستی کشور و دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

نشانی: اوین - روبه روی دانشگاه شهید بهشتی - دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

صندوق پستی: ۱۵۴ - ۱۵۶۵۵

شابک: ۹۶۴-۶۵۱۸-۴۲-۷ ISBN : 964-6518-42-7

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: مبانی و اصول توانبخشی..... ۱

- * جایگاه پرستاری در توانبخشی جامعه نگر - دکتر سادات سیدباقرمداح ۳
- * بیماریهای عصر حاضر و نیاز به پرستاری توانبخشی - دکتر طاهر زندی ۹
- * مفاهیم کاربردی در پرستاری توانبخشی - دکتر محمد کمالی..... ۱۳
- * اصول پرستاری توانبخشی - زهرا سیف الاسلامی - معصومه کارگر..... ۲۳
- * پرستاری و توانبخشی اجتماعی - دکتر حمید سپهر..... ۲۹

فصل دوم: دیدگاههای نوین در پرستاری توانبخشی..... ۳۵

- * آموزش پرستاری جامعه نگر - دکتر فرخ سهیل ارشدی..... ۳۷
- * رویکرد و مدل‌های توانبخشی در پرستاری از بیماران روانی - دکتر مسعود فلاحی خشک‌ناب ۳۹
- * پیشگیری از معلولیت‌ها؛ و نوتوانی، راهنمایی برای برنامه ریزی آموزش پرستاری توانبخشی - دکتر فاطمه دباغی..... ۵۳
- * تضمین کیفیت در پرستاری توانبخشی - دکتر ژیلا عابد سعیدی ۵۷
- * ضرورت کلینیک‌های توانبخشی بیماران روانی مزمن و اداره آنها توسط روانپرستاران - دکتر فرید فدائی..... ۶۷
- * تطابق با اختلالات مزمن معلولیت و یا اختلالات رشد و تکامل - نازیلا افغانی . ۷۷
- * اهمیت ایجاد نگرشی اجتماعی در آموزش پرستاری (پرستاری جامعه نگر) - فاطمه سالمه..... ۸۳
- * آشنایی با پرستاری توانبخشی مبتنی بر جامعه و نقش‌های آن - کیان نوروزی تبریزی و مصطفی جعفری..... ۸۷
- * توانبخشی بیمار اسکیزوفرنیک در خانواده - اصغر دالوندی..... ۸۹
- * خانواده و توانبخشی - زهرا عبدالرضا قره‌باغ..... ۹۱
- * نوتوانی قلبی - زهرا عبدالرضا قره‌باغ..... ۹۷

فصل سوم: بررسی ها و پژوهشهای نو در پرستاری توانبخشی ۱۰۳

- * بررسی نقش و جایگاه پرستاران در نظام توانبخشی (پیشگیری سطح سوم) با تأکید بر مفاهیم جدید آسیب، ناتوانی و معلولیت - محمد ارشدی بستان آباد و هدایت حسینی شهیدی ۱۰۵
- * توانبخشی بیماران مبتلا به اختلالات وستیبولی - دکتر لطفی ۱۱۱
- * بررسی تأثیر برنامه بازتوانی قلبی بر تظاهرات بالینی و بستری شدن مجدد بیمارانی که تحت عمل جراحی پیوند عروق کرونر قرار گرفته اند - محمد علی حسینی میمی و میترا زندهگل ۱۱۹
- * بررسی میزان تنیدگی در کودکان مبتلا به فلج مغزی مراجعه کننده به مرکز توانبخشی سازمان بهزیستی شهر کرمانشاه و شیوه های مقابله مادران سال ۷۵ - ۱۳۷۴ - پروین عباسی ۱۲۹
- * بررسی تأثیر بازی درمانی بر تکامل اجتماعی کودکان ۴ تا ۶ ساله دچار تأخیر در تکامل اجتماعی مقیم شیر خوارگاه آمنه - نرگس باقری لنکرانی، ابوالفضل ره گوی و مریم رسولی ۱۳۹
- * بررسی تأثیر تمرینهای فیزیکی بر توانبخشی بیماران مبتلا به آرتریت مراجعه کننده به کلینیکهای تخصصی شهر سمنج سال ۷۸-۱۳۷۷، مارلین اردلان، محمد صالح واحدی و پروین مناسکی ۱۴۵
- * بررسی تأثیر ارائه خدمات بهداشتی - درمانی در محل زندگی بیماران مبتلا به اختلالات روانی مزمن توسط پرستاران (در برنامه ترخیص) بر دفعات بستری، توانایی خود مراقبتی و شدت علائم - حمید رضا خانکه ۱۵۳
- * بررسی نگرشی مردم نسبت به معلولان - دکتر علیرضا کلدی ۱۷۱
- * بررسی تأثیر آموزش مراقبت از بیمار بر روشهای مقابله با استرس در مراقبان بیماران اسکیزوفرن مزمن - دکتر صفوی و شبیم عبداللهی فرد ۱۸۳
- * رویکردهای روانی - اجتماعی در توانبخشی کودک مبتلا به بیماری مزمن و خانواده - زهرا کاشانی نیا و مریم رسولی ۱۸۹

- * بررسی آلودگی توکسوپلازماگوندی در کودکان مراکز توانبخشی شهر ساری در سال ۱۳۷۷. دکتر مهدی شریف، هاجر ضیایی هزار جریبی، طاهره یعقوبی و دکتر عجمی ۱۹۷
- * بررسی مشکلات معلولان جسمی که از صندلی چرخدار استفاده می‌کنند در رابطه با شهرسازی - فرحناز کلایی ۱۹۹
- * بررسی عوارض ویروس ناشی از تحمل در اندامهای فوقانی بیماران پاراپلژی - وجیهه ارتقای ۲۱۳
- * بررسی عوامل موثر در اجرای کار تیمی از نظر پرستاران شاغل در مرکز آموزشی درمانی روانپزشکی رازی - فرحناز محمدی و نرگس ارسلانی ۲۱۹
- * نقش اعتقادات مذهبی و دعا در برنامه توانبخشی پرستاری با توجه به ابعاد سلامت در معلولیت‌ها - هادی یوسفی ۲۲۵
- * بررسی الگوی فعالیت‌های روزمره ۲۰۰ سالمند بالای ۶۵ سال شهر تبریز در یک دوره ۲۴ ساعته در سال ۱۳۷۸ - محمد حسن صاحبی حق ۲۳۵
- * توانبخشی روانی با استفاده از شیوه سایکودراما - ابوالفضل رهگوی ۲۳۷
- * توانبخشی، راهی برای رسیدن به زندگی قابل قبول در کودکان مبتلا به سرطان - فریبا امینی ۲۴۵
- * روشهای توانبخشی در بهبود و مقابله با بیماریهای آسم - کبری رضایی، علینه ژوزف نیا ۲۵۱
- * تطابق در اعضای خانواده بیمار روانی - فاطمه نوغانی و جمیله محتشمی .. ۲۶۱
- * بررسی تأثیر روش توانبخشی روانی (دوسا) بر میزان افسردگی سالمندان - ۱۳۷۷؛ فریده ملکشاهی و اصغر دادخواه ۲۶۵
- * نگرشی نو بر نوتوانی شیرخواران کم وزن مبتلا به CP. سیما کرمانشاهی. ۲۷۴
- * نقش پرستاران بهداشت جامعه در توانبخشی و اهمیت آن در تیم توانبخشی - طاهره یعقوبی و فاطمه سالمه ۲۷۹
- * توانبخشی در بیماران روانی - دکتر فرخنده شریف ۲۸۱

- * تأثیر برنامه بازتوانی بر نیازهای تکاملی کودکان عقب مانده ذهنی بستری در بیمارستان - ربابه معماریان ۲۸۴
- * تأثیر راهبردهای شناختی در تغییر نگرش دانش آموزان نسبت به معلولیت - کیومرث بشلیده ۲۸۶
- * جایگاه روانپرستاری در ارائه خدمات مشاوره به خانواده جانبازان عصبی - روانی مزمن - محمود هدایت نژاد ۲۸۸
- * توانبخشی روانی با کاربرد ورزش (حرکت درمانی) - ابولفضل ره گوی - محمدرضا شیخی و دکتر مسعود فلاحتی خشکناپ ۲۹۱
- * مدل نیومن و مراقبتهای بهداشتی درمانی ایران - مسعود سیرتی نیر ۲۹۴
- * نقش آموزش در بازتوانی بیماران آسماتیک - اکرم شاهرخی و نسرين بهرامی نژاد ۲۹۶
- * شیوه‌های مقابله با تنیدگی در والدین کودکان معلول - مهنوش تیماره ۲۹۸
- * تأثیر بازتوانی روانی اجتماعی در درمان با کلوزاپین - محبوبه نظری جیرانی ۳۰۰
- * دیدگاههای نوین پرستاری - مسیب مرادی - سادات زکایی ۳۰۲
- * بررسی پرسپکتیو راههای موثر توانبخشی در انواع معلولیت‌ها - آریتا قبادی ۳۰۴
- * بررسی تأثیر آموزش اصول مراقبت از خود بر عملکرد (بازتوانی) در بیماران همودیالیزی بیمارستانهای وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اهواز - نسرين الهی و افسانه عالیوند ۳۰۵
- * توانبخشی سالمندان - فاطمه اشکانی پور ۳۰۷
- * توانبخشی و فیزیوتراپی در سوختگی‌ها و نقش پرستاران - رمضان صولتی ۳۰۸
- * ارائه طرح مراقبت پرستاری به خانواده‌های دارای سالمند - سیما کرمانشاهی ۳۱۰
- * ارتباط روان شناس و روانپرستار در بخش‌های روانپزشکی - مریم پوررضا ۳۱۱

فصل اول

مبانی و اصول توانبخشی

جایگاه پرستاری در توانبخشی جامعه نگر

دکتر سادات سیدباقرمداح - عضو هیأت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

در دهه‌های اخیر با توجه به ارتقای سلامتی و بهبود شاخص‌های بهداشتی، کاهش مرگ و میر، افزایش امید به زندگی و رشد میانگین سنی جوامع مختلف، از جمله جامعه ما، تعداد سالمندان مبتلا به بیماریهای مزمن و معلولیت‌های مختلف رو به فزونی است. بر اساس گزارش سازمان جهانی بهداشت، بین ۷ تا ۱۰ درصد جمعیت جهان به نوعی از معلولیت دچار هستند. با توجه به همین گزارش، در جوامعی که رقم معلولیت ۱۰ درصد اعلام شده، تا ۲۵ درصد می‌تواند برآورد شود، زیرا، بالارفتن سن، منجر به انواع معلولیت‌هایی می‌شود که در این آمار منظور نشده‌اند. در کشور ما، بر اساس آمار موجود (سرشماری سال ۷۵) فقط تعداد معلولان جسمی حدود ۴۵۰ هزار نفر برآورد شده که با احتساب سایر انواع معلولیت‌ها، این رقم در کل جامعه بسیار چشمگیر و قابل ملاحظه خواهد بود و این امر، سطح وسیع نیاز به خدمات مختلف توانبخشی را نشان می‌دهد.

توجه به همین مسأله و گسترش دامنه نیاز به خدمات توانبخشی، جهانیان را به پاسخگویی علمی و عملی ناچار ساخته است، در نتیجه، طی دهه‌های گذشته، رشته‌های تخصصی جدید از بطن علوم گوناگون پزشکی به وجود آمده و رشد و توسعه سریع پیدا کرده‌اند. برنامه‌های توانبخشی در سطوح مختلف پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه، شیوه‌های متعدد و گوناگونی عرضه داشته‌اند که تماماً سمت و سوی ارتقای بهداشت و سلامت افراد جامعه را دارند و بر همین اساس، رویکرد ارائه مراقبت‌های اولیه بهداشتی